

Do druku nr 1001

KRAJOWA RADA NOTARIALNA
WARSZAWA

Warszawa, dnia 16.01.2013 r.

L.dz. 05/10/13

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz. ....

Data wpływu 16. 01. 2013

Szanowny Pan
Lech CZAPLA
Szef Kancelarii Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo z dnia 21 grudnia 2012 r. (GMS-WP-173-383/12), przesyłające rządowy projekt ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, w załączeniu uprzejmie przesyłam uchwałę Krajowej Rady Notarialnej nr VIII/3/2013 z dnia 11 stycznia 2013 r. w sprawie opinii o powyższym projekcie.

Z wyrazami szacunku

Prezes
Krajowej Rady Notarialnej
[Signature]

UCHWAŁA Nr VIII/3/2013
Krajowej Rady Notarialnej
z dnia 11 stycznia 2013 r.

w sprawie projektu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych

Na podstawie art. 40 § 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. ustawy - Prawo o notariacie (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 189, poz.1158, z późn. zm.)

Krajowa Rada Notarialna pozytywnie opiniuje projekt ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, która ma zastąpić ustawę z dnia 12 czerwca 2003 roku o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. Nr 139, poz.1323, z późn. zm.), przesłany przy piśmie z dnia 21 grudnia 2012 r. (GMS-WP-173-383/12).

Celem projektowanej ustawy jest zmniejszenie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, który to problem (zatorów płatniczych) dotyczy bardziej mikro i małych przedsiębiorstw, ale zaczyna pojawiać się również wśród dużych przedsiębiorstw.

Nieterminowość płatności to także straty dla budżetu państwa.

Projektowana ustawa nie obejmuje konsumentów.

Ważne jest to, że wierzyciel ma możliwość, a nie obowiązek wykorzystania instrumentów wprowadzonych ustawą, przy czym zastosowania tych instrumentów nie można umownie wyłączyć, pod sankcją nieważności takiego postanowienia.

Zgodnie z projektowaną ustawą, co do zasady, wierzycielowi przysługują odsetki (to jest odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art.56 §1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa), bez wezwania (niejako automatycznie), po upływie 30 dni liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia i doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego. W art.6 ust i 2 projektu sprecyzowana została sytuacja, gdy termin zapłaty nie został określony w umowie.

Zgodnie z art.7 ust.2 termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba, że strony wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem, że ustalenie to nie jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współżycia społecznego oraz jest obiektywnie uzasadnione, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi. W razie sprzeczności, o której mowa wyżej, wierzycielowi przysługują odsetki określone w art.7 ust.1 (wówczas także niejako automatycznie).

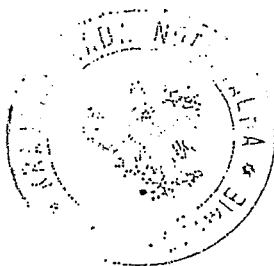
Ta proponowana regulacja nasuwa trzy zastrzeżenia.

1. Wymóg ustalenia przez strony terminu zapłaty dłuższego niż 60 dni ma być „wyraźny”, co nasuwa pytanie, jak roznieć to pojęcie. Jeżeli strony ustalą w

umowie taki termin zapłaty, w treści konkretnego postanowienia, to trudno wymagać jakiegoś szczególnego podkreślenia tegoż ustalenia, „wzmocnienia” go. Transakcje handlowe ze swej natury zawierane są w formie pisemnej (także w postaci kwalifikowanej) i postanowienia w nich zawarte co do terminu zapłaty muszą być traktowane jako „wyraźne”.

2. Niewłaściwe jest stworzenie w tej normie prawnej warunku, uzależniającego skuteczność postanowienia o terminie zapłaty dłuższym niż 60 dni od niesprzeczności ze społeczno – gospodarczym celem umowy lub zasadami współżycia społecznego. Nie wiadomo, czy traktować ten zapis jako warunek prawny (a wtedy problem zapisania w umowie, że warunek ten nie zachodzi), czy też jako jedynie odniesienie się do i tak funkcjonujących w prawie cywilnym klauzul generalnych, „uruchamianych” w sytuacjach koniecznych. Konsekwencją sprzeczności, o której mowa wyżej, przyjętą w kodeksie cywilnym, jest nieważność czynności prawnej, bądź w całości (art.58 §2 k.c.), bądź co do części czynności prawnej (art. 58 §3 k.c.). Projekt wydaje się, że sankcji tej nie przewiduje, co sugeruje możliwość naliczenia przez wierzyciela odsetek po upływie 60 dni.
3. Przesłanka „obiektywnego uzasadnienia” dla wydłużenia terminu zapłaty ponad 60 dni, przy uwzględnieniu właściwości towaru lub usługi, tworzy następną konfliktogenną „zapórę” o niejasno zarysowanych kryteriach. Także i tu nie wiadomo, jak strony miałyby „zapórę” tę usunąć, jak opisywać stosunek prawny: jego przedmiot, treść i zakres, wykazując jednoznaczną wolę takiego ukształtowania terminu zapłaty. Będzie to powodować obwarowywanie się przez strony skomplikowanymi zapisami, wielostronicowymi opisami i klauzulami umownymi, które mogą znacznie utrudniać rozumienie i wykładnię umowy.

Wydaje się, że należałoby zrezygnować z niejasnego, budzącego szereg wątpliwości warunku, o którym mowa wyżej, bądź zapis ten przebudować na klarowniejszy, np. dając automatycznie możliwość naliczania odsetek po upływie 60 dni, bez względu na określony termin zapłaty.

Prezes
Krajowej Rady Notarialnej
Tomasz Janik